

ΤΑ ΜΑΚΡΑ ΤΕΙΧΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ομάδα 3^η

Μπέσσας Γιάννης

Μπινιάρη Εβελίνα

Ντασιώτης Φάνης

Μετά τους Περσικούς πολέμους

•Μετά την τελική επικράτησή τους στους Περσικούς πολέμους οι Έλληνες έκαναν πολλά και ποικίλα αναθήματα σε διάφορα ιερά. Στους Δελφούς αφιέρωσαν χρυσό τρίποδα πάνω σε χάλκινο κίονα, ο οποίος είχε την μορφή τριών ελισσόμενων φιδιών και χαραγμένα τα ονόματα των πόλεων που συμμετείχαν στον αγώνα εναντίον των Περσών. Ο τρίποδας έχει ληλατηθεί από την αρχαιότητα, ενώ ο χάλκινος κίονας μεταφέρθηκε από το Μέγα Κωνσταντίνο στον ιππόδρομο της Κωνσταντινούπολης, όπου και σώζεται μέχρι σήμερα. Αναφέρεται επίσης ότι οι Έλληνες αφιέρωσαν κολοσσιαία χάλκινα αγάλματα στην Ολυμπία προς τιμήν του Ποσειδώνα, τα οποία δεν σώθηκαν. Στην Ακρόπολη ,οι Αθηναίοι έθαψαν σε αποθέτες τα απομεινάρια των ναών και των αναθημάτων που κατέστρεψαν οι Πέρσες. Τα γλυπτά αυτά ήρθαν ξανά στο φως στην ανασκαφή της Ακρόπολης τον 19ο και 20ο αιώνα.

• Αμέσως μετά το τέλος του των περσικών πολέμων το 479 ή το 478 π.Χ. άρχισε να κατασκευάζεται , μετά από εισήγηση του Θεμιστοκλή, η νέα οχύρωση της Αθήνας για να αντιμετωπιστεί το ενδεχόμενο μιας νέας εισβολής. Ταυτόχρονα ολοκληρώθηκε η οχύρωση του Πειραιά που είχε ξεκινήσει το 493/492 π.Χ. Τμήματα του Θεμιστόκλειου τείχους σώζονται έως τις μέρες μας σε διάφορα σημεία της πειραιϊκής ακτής. Στην Αθήνα υπάρχουν λείψανα των τειχών τα οποία χτίστηκαν εκείνη την περίοδο. Το πιο ενδιαφέρον σημείο τους είναι στο βόρειο τείχος της Ακρόπολης ,ακριβώς κάτω από το Ερέχθειο όπου μέσα στην τοιχοδομία έχουν ενσωματωθεί σπόνδυλοι και άλλα αρχιτεκτονικά μέλη από παλαιότερους ναούς. Το στοιχείο αυτό πιθανώς υποδηλώνει την βιασύνη των Αθηναίων να ολοκληρώσουν την οχύρωση χρησιμοποιώντας κάθε διαθέσιμο υλικό. Η παράδοση λέει ότι ο ίδιος ο Θεμιστοκλής συμβούλευσε τους Αθηναίους και τοποθέτησαν τα μέλη των αρχαίων ναών εκεί ,ώστε να τα βλέπουν οι πολίτες από την αγορά και να θυμούνται τα δεινά των Περσικών Πολέμων. Τραγικός επίλογος της περιόδου ήταν ο εξοστρακισμός αυτού του σπουδαίου στρατιωτικού και πολιτικού από την Αθήνα το 471 π.Χ. πιθανώς λόγω της αντιπαλότητάς του με τον Κίμωνα. Ζωντανά τεκμήρια αυτής της αμφιλεγόμενης κίνησης των Αθηναίων είναι τα εκατοντάδες όστρακα τα οποία έχουν ανακαλυφθεί στις ανασκαφές τα Καραμεικού και της Αρχαίας Αγοράς με χαραγμένο το όνομα του Θεμιστοκλή.

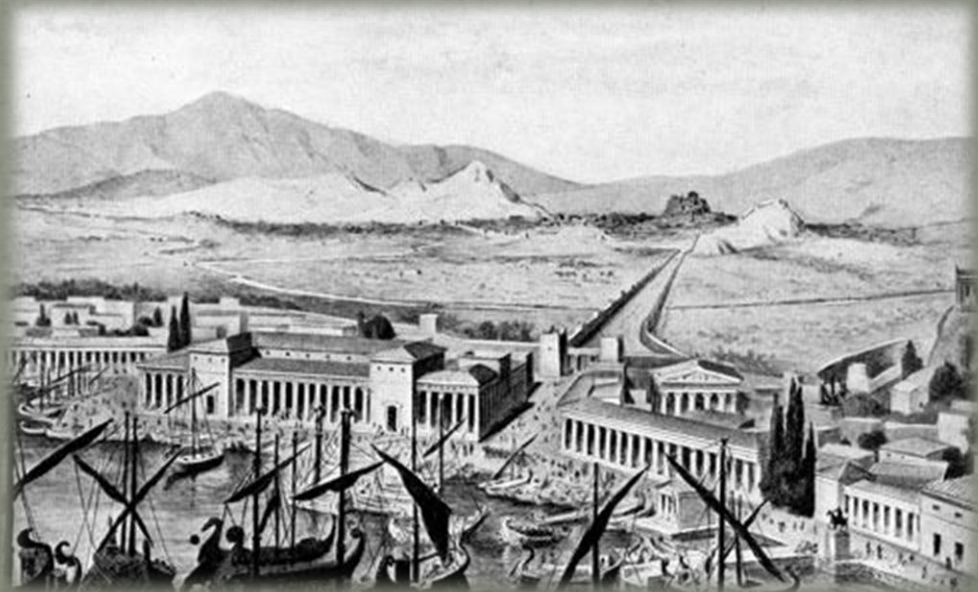
Τα τείχη των Αθηνών

Κομβικό σημείο για την περαιτέρω ανάπτυξη και διεύρυνση των τειχών της πόλης στάθηκε η ολοκλήρωση της ενοποίησης των αθηναϊκών δήμων και η παγίωση της αθηναϊκής δύναμης στο ελληνικό πολιτικό-οικονομικό γίγνεσθαι έως τις αρχές του 6ου αιώνα π.Χ., που οδήγησαν στον πολλαπλασιασμό του μεγέθους της και ακολούθως στην επέκταση των ορίων της μέσω της εφαρμογής νέων οικοδομικών προγραμμάτων καταρχάς από τον Σόλωνα και εν συνέχεια από τον Πεισίστρατο και τους διαδόχους του. Μετά την περσική λεηλασία του 480/79 π.Χ η Αθήνα έμεινε παντελώς ανοχύρωτη. Μετά την μάχη των Πλαταιών και την απομάκρυνση των εχθρικών δυνάμεων από τα ελληνικά εδάφη, πρωταρχική μέριμνα του Θεμιστοκλέους αποτέλεσε η τείχιση της πόλης. Έτσι μέσα σε διάστημα ενός έτους, η Αθήνα και το βόρειο τμήμα την Ακροπόλεως έλαβαν καινούριες οχυρώσεις. Το εγχείρημα έφερε λίγα χρόνια αργότερα ο Κίμων, επί των ημερών του προχώρησε η οικοδόμηση των δύο Μακρών Τειχών του Φαληρικού και του Βόρειου Τείχους που συνέδεσαν την Αθήνα με τον Πειραιά. Τον ίδιο καιρό οχυρώθηκε και το έως τότε απροστάτευτο νότιο τμήμα την Ακροπόλεως. Κατά τα έτη 446-443 π.Χ. συμπληρώθηκε η ανοικοδόμηση των Μακρών Τειχών με την ανέγερση του Νότιου ή δια μέσου τείχους. Έργο που έγινε με πρωτοβουλία του Περικλέους. Λείψανα της Θεμιστόκλειας οχύρωσης σώζονται σε διάφορα σημεία του Καραμεικού και κοντά στο Ολυμπίειο.

Η ιστορία

Τα Μακρά Τείχη ήταν αμυντικά Τείχη της πόλης των Αθηναίων που χτίστηκαν μεταξύ 461-455 π.Χ. και ένωσαν την αρχαία Αθήνα με το λιμάνι του Πειραιά. Αποτελούνταν από δύο τείχη, το “Βόρειο” και το “Μέσον” Τείχος σε παράλληλη διάταξη μήκους 40 σταδίων. Υπήρχε και τρίτο το “Νότιο” που από την Αθήνα κατέληγε στο σημερινό Παλαιό Φάληρο που περιλαμβανόταν όμως στα Μακρά Τείχη. Επειδή αρχικά το Βόρειο και το Νότιο ήταν τα πρώτα που κτίστηκαν και που ονομάστηκαν Μακρά Τείχη. Ο Πλούταρχος αναφέρει ότι το Βόρειο κτίστηκε επί Κίμωνος, αλλά κατά ακριβέστερη μαρτυρία του Θουκυδίδη άρχισαν να ανεγείρονται το 457 π.Χ. δηλαδή κατά την εξορία του Κίμωνα. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως η ανέγερσή τους είχε προταθεί από τον Περικλή επί των σχεδίων του ναυάρχου Θεμιστοκλή που θεωρείται μέχρι σήμερα ο Πατέρας και αναμορφωτής του Πειραιά. Μεταξύ των ετών 456-431 π.Χ. κτίστηκε και το “ενδιάμεσο” ή “Μέσον” ή “Φαληρικό” Τείχος όπου και έπαυσε από τότε να αποτελεί το Φάληρο επίγειο των Αθηνών. Το δε Νότιο εγκαταλείφθηκε μέχρι που κατέρρευσε. “Μακρά Τείχη” θεωρούνται το Βόρειο και το “Ενδιάμεσο” του οποίου η κατασκευή έγινε από τον αρχιτέκτονα Καλλικράτη. Η κεντρικότερη είσοδος της πόλης βρισκόταν στο βορειοδυτικό βραχίονα του τείχους, στην περιοχή του Κεραμικού είναι γνωστή από τις πηγές ως Θριάσαι Πύλαι, Κεραμεικού Πύλαι και Δίπυλον. Η τελευταία ονομασία απαντάται σε μια επιγραφή του έτους 278/7 π.Χ. και οφείλεται στην ειδική κατασκευή της πύλης κατά την ανοικοδόμησή της στο β' ήμισυ του 4ου αιώνα π.Χ. ενώ μέχρι τότε χρησιμοποιείται η ονομασία “Θριάσαι Πύλαι” ή “Θριάσια Πύλη”._Από εκεί διέρχονταν οι τρεις βασικότερες αρτηρίες της αρχαίας Αθήνας : ο δρόμος που εκκινούσε από την Ακαδημία, ο δρόμος από τον Πειραιά και ο δρόμος της Ελευσίνας, που συνέδεε την Αθήνα, με την Πελοπόννησο και την υπόλοιπη Ελλάδα. Στην πλευρά του οχυρωματικού περιβόλου, βορείως του Διπύλου και αρκετά μακριά από αυτό, ανοίγονταν άλλη μία πύλη, ενδεχομένως οι αναφερόμενες στις γραπτές πηγές Ήριαι Πύλαι αυτές εντοπίζονται στην περιοχή όπου το τείχος τέμνεται με την σύγχρονη οδό Λεωκορίου. Στην ανατολική πλευρά του περιβόλου διαμορφώνονταν συνολικά τρεις πύλες, που εξυπηρετούσαν την επικοινωνία με τις περιοχές και τους δήμους της ανατολικής Αττικής.

Με το τέλος του Πελοποννησιακού Πολέμου το 404 π.Χ., οι ηττημένοι Αθηναίοι υποχρεώθηκαν από τους Σπαρτιάτες να καταστρέψουν όλα τα τείχη της πόλης, μεγάλο μέρος των οποίων ξαναχτίστηκε μετά την επάνοδο της δημοκρατίας από τον Κόνωνα το 394 π.Χ. Κίνδυνος από την διαρκώς αυξανόμενη δύναμη των Μακεδόνων και τις νέες μεθόδους πολιορκίας που μετέρχονταν κατέστησε αναγκαία την ενίσχυση των οχυρώσεων της Αθήνας στο β' ήμισυ του 4ου π.Χ. Η σταδιακή παρακμή της πόλης στους αιώνες που ακολουθούσε είχε ως συνέπεια την εγκατάλειψη των οχυρωματικών εργασιών και των συστηματικών επιδιορθώσεων στο τείχος με εξαίρεση προσπάθειες που αποσκοπούσαν στην αντιμετώπιση κάποιου συγκεκριμένου κινδύνου.

Τα Μακρά Τείχη των Αθηνών και ο Πειραιάς

3D Φωτογραφίες από τα
Μακρά Τείχη

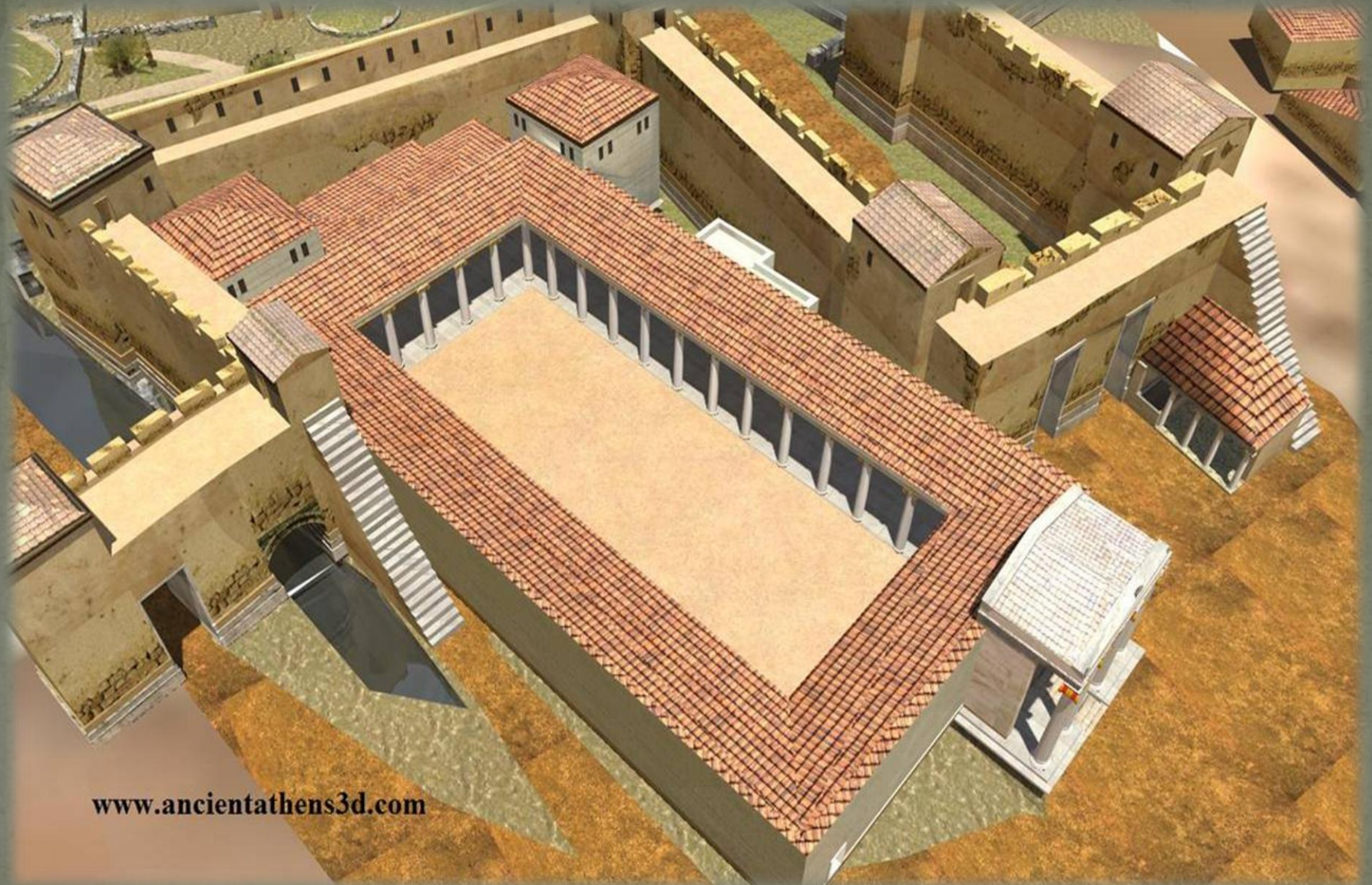
www.ancientathens3d.com

Η περιοχή του Κεραμεικού. Το Δίπυλον αριστερά και η Ιερά Πύλη δεξιά. Στο βάθος βλέπουμε την Ακρόπολη.

www.ancientathens3d.com

Το Δίπυλον

www.ancientathens3d.com

Το Πομπείο από νότια. Αριστερά και δεξιά η Ιερά Πύλη και το Δίπυλον.

Ομάδα εργασίας

Μπέσσας Γιάννης
Μπινιάρη Εβελίνα
Ντασιώτης Φάνης

Πηγές Φωτογραφιών :

www.google.gr

www.ancientathens3d.com

ΤΑ ΜΑΚΡΑ ΤΕΙΧΗ
ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ